

КОНЦЕПТ
ХАКАТОН ЗА ОТВОРЕНИ ПОДАТОЦИ
ТРЕТО ИЗДАНИЕ
(24 – 27 март, 2022)

Цел на Хакатонот

Хакатонот за отворени податоци е четиридневен натпревар на кој учесниците треба да создадат креативно решение што ќе овозможи промовирање на концептот за отворени податоци. Основна цел на Хакатонот е доближување на отворените податоци до граѓаните и нивно прикажување на едноставен и иновативен начин.

Краен продукт на Хакатонот се очекува да биде креативно решение за визуелизација на податоци од бази, поврзување на две или повеќе бази податоци или олеснување на процесот на полнење и ажурирање на јавно достапни бази на податоци објавени од страна на една или повеќе јавни институции. Тимовите може да изберат да изработуваат само еден од бараните концепти или да изработат интегрално решение кое ќе опфати два или три елементи. Врз база на поставените критериуми, ќе се избере само едно од предложените решенија кое ќе биде највисоко рангирано.

Општи информации

Право на учество на Хакатонот имаат тимови составени од студенти или стартап компании од областа на ИТ. Неопходно е членовите на секој тим да имаат знаења од програмирање, дизајн, економија, маркетинг и слични области.

Победникот на Хакатонот ќе добие финансиска поддршка во вредност од **3.000 долари, наменети за комплетирање на демо верзијата во функционална апликација.**

Достапните бази на податоци и регистри се во различни форми и имаат различен начин на објавување. Организаторот на Хакатонот нема обврска да ги достави базите во форма соодветна за обработка. Тимовите самостојно треба да ги обработат податоците доколку тие не се во соодветната форма. Концептот кој ќе се развива за време на Хакатонот не мора да ги содржи релевантните податоци, односно истиот може да се базира на слично распоредени податоци кои ќе соодветствуваат со структурата на базата. Во случај победничкиот концепт да биде базиран на база која не е соодветна за обработка, истата дополнително ќе биде обезбедена од страна на релевантната институција, со цел успешна реализација на победничкиот концепт.

Регистрација на учесниците

На Хакатонот можат да се пријават тимови составени од студенти или стартап компании од областа на ИТ. Неопходно е членовите на секој тим да имаат знаења од програмирање, дизајн,

економија, маркетинг и слични области. Еден тим може да биде составен од најмалку тројца членови, а најмногу осум. Едно претпријатие (*стартап компанија) може да пријави само еден тим.

**Стартап компанија е претпријатие кое не е постаро од 6 години, кое има или сè уште работи на развивање на иновативен производ или услуга и се наоѓа во рана инвестициона фаза.*

Регистрацијата е на [следниот линк](#). Пријавувањето е отворено до **23 март, 2022 година, до 12:00 часот**.

Правила

- Максималниот број на тимови – учесници на Хакатонот е десет (10);
- Еден тим може да биде составен од најмалку тројца членови, а најмногу осум;
- Едно претпријатие (стартап компанија) може да пријави за учество само еден тим;
- Тимовите работат со физичко присуство во однапред утврдена локација;
- За време на Хакатонот, тимовите ќе добијат совети и поддршка од менторите и организаторите;
- Средбите со менторите на Хакатонот ќе се договорат и реализираат со физичко присуство;
- Термините за менторирање се дефинираат од страна на менторите, а учесниците избираат термин или термини во согласност со нивниот распоред и преференции;
- Работењето на кодот пред настанот со единствена цел користење на кодот за време на настанот е спротивно на правилата и не е дозволено;
- Тимовите мора да престанат со кодирање штом се означи крај на Хакатонот (27 март во 11:00 часот). Презентацијата на демо производот заедно со линкот до него се испраќа на е-маил адресата hakaton@metamorphosis.org.mk;
- Демо-производот мора да биде изработен за времетраење на Хакатонот;
- Демо-производот треба да биде изработен на македонски јазик.

Концепт за поврзување, презентација или визуелизација на бази на податоци објавени од страна на јавни институции

Што се бара?

Потребно е да се развие веб/мобилна апликација која ќе овозможи визуелизација, интерактивно прикажување и/или олеснување/дигитализирање на процесите за полнење и ажурирање на податоци од бази кои се објавуваат од страна на органите на државна управа. Дозволено е спојување, комбинирање и поврзување на два или повеќе сродни податочни множества.

Потребно е да се развие веб/мобилна апликација која ќе овозможи континуирано прикажување на бази на податоци кои редовно се објавуваат од страна на органите на државна управа. Во последните 5 години Владата објави бројни алатки и бази на податоци кои ѝ беа

ставени на располагање на јавноста. Во моментот постојат бројни можности за искористување на податоците и креирање нови бази или производи кои ќе бидат во функција на подобро искористување на јавно достапните податоци. Истовремено, голем дел од базите се објавуваат како сирови податоци, а јавноста не гледа дополнителна вредност од нивното објавување. Основната цел на апликацијата треба да биде прикажување на податоци кои денес се објавуваат табеларно и без дополнителни информации. Истовремено, постојат податоци кои се сродни и со нивно комбинирање можат да дадат дополнителни информации кои ќе бидат од полза и во интерес на граѓаните.

Тимовите можат да изберат и комбинираат податочни множества од понудените подолу или да обработуваат податоци по нивен избор. Вклучување на гејмификација или интеракција при прикажувањето на податоците, ќе се смета за предност при изборот на најдобро решение.

Дополнително, тимовите кои ќе овозможат и понудат иновативно решение за поедноставно (кое ќе ја олесни или дигитализира досегашната пракса) полнење, прибирање и обработка на податоците, ќе имаат предност при изборот на најдобро решение. Затоа, решението треба истовремено да има разбирлив дизајн и едноставен back end. *пр. Корисникот треба да има можност на едноставен начин да пристапи со податоците, да може да прави различни пребарувања, споредби или пресметки, а институцијата треба да има можност на едноставен или автоматизиран начин ги внесува и ажурира податоците во табеларен формат, а системот истите самостојно да ги вчитува, обработува и прикажува.*

Концептите кои ќе покажат потенцијал за комерцијализација или искористување на јавно достапните податоци за решавање на одреден проблем или задоволување на потреба на пазарот, ќе имаат предност при изборот на најдобро решение.

Доколку тимот кој учествува на Хакатонот поседува приватна база на податоци која сака да ја комбинира со податочните сетови од јавен карактер, ќе се смета за предност при изборот на најдоброто решение.

Критериуми за евалуација

Секој демо проект за време на Pitching/Презентацијата на демо решенијата за апликацијата пред Комисија за избор на победничко решение се оценува поединечно од страна на секој член од Комисијата, врз база на следниве критериуми за евалуација:

а. Усогласеност со целите на Хакатонот - 20%

Со овој критериум се оценува нивото на исполнетост на критериумите на Хакатонот. Потребно е идејата да ги следи насоките за промовирање, доближување и поедноставување на процесите и механизмите за отворени податоци.

б. Изводливост на идејното решение - 20%

Со овој критериум се оценува нивото на остварливост на понуденото решение. Тимовите кои имаат јасна идеја како би го реализирале концептот треба да имаат предност при оценување на овој критериум.

с. Презентација - 20%

Со овој критериум се оценува квалитетот на презентацијата, почитување на времето за презентација, подготвеност на тимот, нивна координација и јасно одговарање на прашањата поставени од членовите на комисијата.

д. Степен на интегрираност - 15%

Со овој критериум се оценуваат техничките карактеристики на концептот, односно колку е

едноставен за работа, дали има решение за начинот на постојано ажурирање, дали има јасно дефиниран извор на податоци и можности за поврзување со постоечките бази на податоци. Доколку податоците се во формат кој е несоодветен за обработка, тогаш концептот треба да понуди начин како во континуитет да се обезбедуваат соодветните податоци во соодветен формат.

е. Капацитет на тимот - 15%

Со овој критериум се оценува подготвеност на тимот да го спроведе концептот по завршување на Хакатонот. Потребно е тимот да е составен од членови со различни вештини и професионални позадини кои се комплементарни и клучни за успешно реализирање на идејата.

ф. Иновативност на идејата/решението - 10%

Со овој критериум се оценува степенот на оригиналност на идејата. Потребно е идејата да биде различна од тоа што во моментот постои или да понуди нешто ново кое воопшто не постои во Северна Македонија. За иновација се смета и драстично подобрување на решение кое во моментот постои, но има недостатоци.

Вкупен број на поени: 100

Скала на оценка: од 1 до 5 (каде 1 е најниска, а 5 е највисока оценка)

Победник на Хакатонот е тимот/демо решението кое добило/освоило најголем број на поени. Во случај на изедначен број на поени помеѓу два или повеќе тимови, пресуден е гласот на носителите на проектот.

Прашања и одговори

Вашите прашања во врска со Хакатонот можете да ги испратите на hakaton@metamorphosis.org.mk; најдоцна до 20 март, 2022 година.

Предлог примери, регистри и бази

Примери на портали од други држави:

World Health Organization (WHO) - Global Health Observatory data

https://www.who.int/gho/maternal_health/reproductive_health/adolescent_fertility/en/

Влада на Сингапур – демографски податоци https://data.gov.sg/dataset/resident-population-by-ethnicity-gender-and-age-group?resource_id=f9dbfc75-a2dc-42af-9f50-425e4107ae84

Transparency International

<https://www.transparency.org/gcb2013/country?country=afghanistan>

Грузија - <https://budgetmonitor.ge/en>

40 open data projects - <https://carto.com/blog/forty-brilliant-open-data-projects-preparing-smart-cities-2018/>

Предлог регистри:

- www.data.gov.mk/organization/mnhnctepctbo-3a-o6pa3obahne-n-hayka - регистар на

сите основни училишта на територија на РСМ. Овој регистар може да се комбинира со други регистри достапни за јавноста.

- Финансии

- * www.finance.gov.mk/mk/igri - не постои регистар на издадени лиценци за игри на среќа, но по објавените издадени лиценци, лесно може да се направи регистар кој би можел да биде прикажан во комбинација со други регистри.
- * <http://nbstat.nbrm.mk/pxweb/mk/> - база на НБРСМ која ги содржи сите податоци кои ги продуцира Народната банка, но и податоците кои не се податоци на Банката, но се поврзани со монетарната политика.

- Здравство

- * www.data.gov.mk/organization/3dpabctbo - регистри на порталот за отворени податоци
- * [http://zdravstvo.gov.mk/sekundarna i tercierna/](http://zdravstvo.gov.mk/sekundarna_i_tercierna/) - регистри за здравствени установи во РСМ
- * <https://lekovi.zdravstvo.gov.mk/> - регистри поврзани со лекови, аптеки и медицински помагала

- Животна средина

- * http://www.moepp.gov.mk/?page_id=2699 – регистри кои ги води Министерството
- * <http://data.gov.mk/organization/mxctttt> - дополнителни регистри, објавени на порталот за отворени податоци

- Земјоделство, шумарство и водостопанство

- * <http://data.gov.mk/organization/mnhnctepctbo-3a-3emjodejctbo> – регистри објавени на порталот за отворени податоци
- * <http://www.mzsv.gov.mk/> - дополнителни регистри објавени на страната на Министерството (треба да се отиде во Активни регистри во МЗШВ)

- Економија

- * <http://data.gov.mk/organization/ekohomnja> – регистри на порталот за отворени податоци
- * <http://www.economy.gov.mk/docs/registri>– регистри објавени на страната на Министерството

Предлог бази:

- www.open.finance.gov.mk – База во која може да се видат сите трансакции кои се направени и поминати низ Трезорот на Министерството за финансии. Базата самостојно се ажурира на 2 недели и содржи сурови податоци кои можат да бидат обработувани за истражувачки цели.
- www.finance.gov.mk/mk/node/575 - Податочни сетови поврзани со Буџетот на

PCM. Дел од податоците се во XML формат што овозможува нивна понатамошна обработка. Податоците од Буџетот се сумирани на www.budget.finance.gov.mk, веб апликација за Граѓански буџет. Податоците за Буџетот се корисни при анализирање на јавни политики и средства кои се предвидени за нивно реализирање во тековната и минатите години.

- www.finance.gov.mk/mk/node/898 – Податочни сетови поврзани со извршување на Буџетите на централната и локалната власт. Овие податоци може да се користат за вкрстување со бази на други институции и единици на локална самоуправа.

- www.e-nabavki.gov.mk/PublicAccess/Home.aspx#/home – Веб апликација која дава целосен преглед на минати, сегашни и идни јавни набавки во сите државни институции. Базата нема отворени податоци и сите истражувања треба да се прават самостојно или по пат на обезбедување на пристап до информации од јавен карактер. www.opendata.mk/Home/Tekstualni?Category=2 – Портал кој ги обработува податоците поврзани со јавните набавки (надворешна база).

- www.air.moepp.gov.mk – База на податоци за мерни станици за квалитет на воздух поставени од Министерството за животна средина и просторно планирање.

- www.data.gov.mk/organization/mbp - data.gov.mk е портал кој ги содржи сите отворени податоци на државните институции, но најпрецизно е да се пребарува по организации. Овој линк е наменет за податоците на МВР. Најчесто податочните сетови се агрегирани и се поврзани со јавна безбедност и безбедност во сообраќајот.

Предлог бази на податоци од граѓански сектор:

- www.opendata.mk – Базата на Центар за граѓански комуникации располага со многу податоци поврзани со јавни финансии. Најголем дел од податоците се обработени од страна на Центарот.

- www.mojvozduh.eu – Базата Мој воздух се состои од податоци поврзани со квалитетот на воздухот. Во рамки на апликацијата постојат и бази на податоци (<https://github.com/jovanovski/MojVozduhExports>) кои лесно се обработливи, а имаат и визуелизација на дел од податоците (<https://mojvozduh.eu/projects/crowdsour>